

كۆلیژی زمان
بهشی كوردی
قوناغی سییه م
رسته سازی تیور

رسته لهرووی پیکهاتنه وه

د. ریژنه سیف الدین حسن

-

Rezhna.hasan@su.edu.krd

□ رسته له رووی پیکهاتنهوه:

له زمانی کوردیدا رسته لهرووی پیکهاتنهوه پوئین دهکریت بو رستهی
(ساده ، ناساده) که ههریهک لهم جوړانهی رستهش بو جوړی تری رسته
پوئین دهکریت ، لیږه دا جوړهکانی رسته لهرووی پیکهاتنهوه
□ دهخهینهروو:

□ □ - رستهی ساده

□ ا- سادهترین رسته

□ ب- رستهی سادهی ئاسایی

□ ج- رستهی سادهی فراوانکراو

- رستهی لیكدراوی:

ا- رستهی لیكدراوی هاوریك

ب- رستهی لیكدراوی هه ئبژارده

ج- رستهی لیكدراوی پیچهوانه

د- رستهی لیكدراوی نه ری

- رستهی ئالۆز (ئاویته)

- رستهی ساده : ئهو جوّره رستانه ن كه ته نها يه ك كاریان تیدایه واته

ئهو جوّره رستانه له رهگی كارو پیداو یستییه كانی پیکدیت.

- ئهو هات .

رسته‌ی ساده‌ش ده‌گری به سی جور :

أ- ساده‌ترین رسته‌ی ساده :

به و جوره رستانه ده‌وتریت که تهنه له کاریک پیکدیت .

بو نمونه :

-رؤیشت .

-ده‌چم .

-که‌وت .

ب- رسته‌ی ساده‌ی ئاسایی :

ئه و جوره رسته سادانه ده‌گریته‌وه که کاریکیان تیدایه و له هه‌مان کاتدا
که‌رسه سه‌ره‌کیه‌کانی رسته‌ی به ئاشکرا تیدا ده‌رده‌که‌ویت .

-شاناز وانه‌که‌ی خویند .

بکه‌ر به‌رکاری کاری تیپه‌ر

راسته‌وخو

كهواته لهه جوره رستانه تهنهها كار به تهنهها دهرناكه ویت به ئكو كه رسه
سه ره كیه كانیس به ئاشكرا دهرده كه ون له ئاستی سه ره وهی رسته كه دا .
كه رسه سه ره كیه كان به پیی جوری كار كه جیاوازن له رووی دهر كه وتنه وه
له زمانی كوردیدا كار بائادهسته له رسته دا خوئی پیویستییه كانی خوئی
هه ئده بژی ریت ، بو نمونه له گهل كاری تیپه ردا (ئه و جوره كار هیه كه
جگه له بكه ر پیویستی به بهر كاریس هه یه) كه رسته سه ره كیه كان
بریتین له (بكه ر و بهر كاری راسته وخو) : بو نمونه :
□ - من ئه وم بیینی . □

لهه رسته یه دا (من - بكه ر) ، (ئه و - بهر كاری راسته وخو) ، (بیینی - كاری
تیپه ر) ، ئهه رسته یه رسته یه کی ساده ی ئاساییه چونكه یه ك كاری
تیدایه له گهل كه رسه سه ره كیه كان (بكه ر + بهر كار)

له گه ل کارى تینه پهر (نهو کارهیه که پیویستی بهیهك کهرسه ههیه) ، تهنها
یهك کهرسه دهردهکهویت .
- نازدار هات .

له م رستهیه (نازدار- بکهر) ، (هات- کارى تینه پهره) رستهکه رستهیهکی
سادهی ئاساییه چونکه یهك کارى تیدایه و کهرسه سه رهکیه کان (بکهر) به
ئاشکرا دهرکه وتوو .

نهو رستانه ی کارهکانیان کارى چاوگی (بوون) ه نهوا کهرسه سه رهکیه کان
(نیهاد + گوزاره) ه .
- ئامانج زیرهکه .

له م رستهیه (ئامانج- نیهاد) ، (زیرهك- گوزارهیه) ، (ه- کارى چاوگی
بوونه) کارى ناته واوه .

نه م رستهیه رستهیهکی سادهی ئاساییه چونکه یهك کارى تیدایه له گه ل کهرسه
سه رهکیه کانى (نیهاد + گوزاره)

ج- رسته‌ی ساده‌ی فراوانکراو:

ئەو جوړه رستانه‌ن که یه‌ک کاریان تیدایه و جگه له که‌رسه سه‌ره‌کیه‌کان
که‌رسه‌ی لاهه‌کیه‌کانیش به‌شداری فراوانکردنی رسته‌که ده‌که‌ن.

- کچه جوانه هه‌ژاره‌که هات.

ئهم رسته‌یه (کچ ، هات) : که‌رسه‌ی سه‌ره‌کین

(جوان ، هه‌ژار) : که‌رسه‌ی لاهه‌کین

ئهم رسته‌یه رسته‌یه‌کی ساده‌ی فراوانکراوه .